

Peppe Fransson
Förvaltningsjurist

Förslag till justering av och tillägg till socialnämndens avgiftsuttag enligt 8 kap. 1–2 §§ socialtjänstlagen m.m.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att föreslå kommunfullmäktige att fastställa föreslagna avgifter.

Sammanfattning

Socialnämnden har sammanställt vilka avgifter som föreslås tas ut av enskilda inom nämndens ansvarsområde. Denna sammanställning är en del av kommunens författningssamling.

Underlag för beslutet

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse Förslag till justering av och tillägg till socialnämndens avgiftsuttag enligt 8 kap. 1–2 §§ Socialtjänstlagen m.m. den 1 april 2022 (denna skrivelse).
- Avgifter inom socialnämndens område – socialtjänst m.m. (bilaga)

Ärendet

Inledning

Socialnämnden har sammanställt vilka avgifter som föreslås tas ut av enskilda inom nämndens ansvarsområde. Denna sammanställning är en del av kommunens författningssamling. Ärendet samlar alla avgifter som socialnämnden tar ut av enskilda, undantaget tillståndsenheten vars avgifter regleras särskilt.

Enligt 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL, får kommunen ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som den tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som kommunen är skyldig att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Enligt 2 kap. 6 § KL gäller den så kallade självkostnadsprincipen, d v s att kommunen inte får ta ut högre

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som den tillhandahåller.

Grunderna för kommunens uttag av taxor och avgifter fastställs av kommunfullmäktige. Ärendet ska därför översändas dit för fastställande.

Föredragning

Socialförvaltningen redogör nedan för föreslagna avgifter utifrån aktuella lagrum. Även avgifter som bedöms vara möjliga, men inte lämpliga, att ta ut redogörs för.

Avgifter enligt socialtjänstlagen

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har enligt 4 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL, rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Av detta följer att rätt till bistånd enligt SoL som huvudregel endast finns om den enskilde inte har tillräckliga egna ekonomiska medel.

I 4 kap. 1 § tredje stycket SoL undantas bistånd för livsföringen i övrigt delvis från huvudregeln då man vid prövningen av behovet av detta inte får ta hänsyn till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap. SoL.

Avgifter enligt 8 kap. 1 § SoL

Nedan redogörs för avgifter som föreslås att tas ut med stöd av 8 kap. 1 § SoL, liksom för avgifter som bedöms möjliga men inte lämpliga att tas ut. Eventuell förändring jämfört med idag framgår av kommentaren.

Av 8 kap. 1 § SoL framgår följande:

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårddagaren. Kommunen får dock, utom beträffande barn, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning.

Om ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt grunder som regeringen föreskriver. Socialnämnden får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Bestämmelserna i första stycket gäller inte i fråga om tjänster för vilka avgift har bestämts enligt 2 §.

Avgifter för stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär

Enligt 8 kap. 1 § första stycket får kommunen som huvudregel inte ta ut någon avgift av den enskilde vårdtagaren för stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär. Undantaget är kommunens möjlighet att ta ut viss ersättning för uppehållet av en vuxen person med missbruk som får vård på ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Det spelar ingen roll om den enskilde får tvångsvård eller frivilligt har sökt vård eller behandling. Den högsta tillåtna avgiften är enligt 6 kap. 1 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, 80 kr för 2022.

Förslag: Avgiften föreslås uppgå till den högsta tillåtna avgiften enligt 6 kap. 1 § socialtjänstförordningen, i nuläget 80 kr per dag.

Kommentar: Ingen förändring från idag. Avgiften tas där det är möjligt ut av alla brukare över 18 år. Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att avgift inte är möjlig att ta ut, kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt. Om avgiftsuttag leder till att den enskilde blir beroende av ekonomiskt bistånd bör avgiften efterges.

Avgifter för stöd- och hjälpinsatser som inte är av behandlingskaraktär och som inte regleras i 8 kap. 2 § SoL

Enligt 8 kap. 1 § första stycket sista meningen SoL får kommunen ta ut skälig ersättning för stöd- och hjälpinsatser som inte har vård eller behandling som primärt syfte.

Socialnämnden har ett ansvar som sträcker sig längre än endast att tillgodose behov av vård och behandling. Detta medför att en enskild i vissa fall kan ha rätt till bistånd för andra boendelösningar, exempelvis med visst stöd, utan att det blir fråga om vård eller ett formellt hyresförhållande mellan den enskilde och kommunen. Om det inte finns ett hyresförhållande kan inte heller kommunen ta ut någon hyra för boendet. Den enskilde kan därför bli betalningsskyldig endast med stöd av avgiftsuttag enligt 8 kap. första stycket sista meningen SoL. Likaså kan ett barn tillfälligt behöva bo i exempelvis ett familjehem utan att något behandlingsbehov kan sägas föreligga.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Akutboende vuxna

Akuta boendelösningar såsom hotell, vandrarhem och jourlägenhet anses inte falla in under livsföring i övrigt enligt 4 kap. 1 § SoL utan prövas mot den enskildes egna ekonomiska förhållanden. Undantag gäller vid placering på socialnämndens egna akutboende Piletorp, vars drift i nuläget är upphandlad.

Förslag: Avgiften vid placering på akutboendet Piletorp föreslås motsvara den högsta tillåtna avgiften enligt 6 kap. 1 § socialtjänstförordningen, i nuläget 80 kr per dag.

Kommentar: Förslaget innebär en höjning från nuvarande 60 kronor. Avgiften, som varit oförändrad en längre tid, likställs med den avgift som tas ut för uppehälle vid missbruksbehandling. Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att avgift inte är möjlig att ta ut, kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt. Om avgiftsuttag leder till att den enskilde blir beroende av ekonomiskt bistånd bör avgiften efterges.

Boendeformer där det inte föreligger ett hyresförhållande

Socialnämnden har flera boendeformer där det föreligger ett hyresförhållande mellan kommunen och hyresgästen som beviljats bistånd till boendeformen. I dessa fall tas hyra ut enligt hyreslagstiftningen.

Det kan också förekomma fall där boendet motsvarar ovanstående men där ett hyresförhållande ändå inte föreligger, och det inte heller är fråga om ett sådant särskilt boende som regleras i 8 kap. 2 § SoL. Det kan exempelvis gälla upphandlat boende med stöd för vuxna, där stödet inte är av behandlingskaraktär. I dessa fall särredovisas kostnader för boende respektive stöd. Socialförvaltningen anser att boendekostnaderna i största möjliga utsträckning bör motsvara det som hade gällt vid ett vanligt hyresförhållande.

Förslag: Avgiften föreslås uppgå till det högsta beloppet för skälig bostadskostnad vid beräkning av särskilt bostadstillägg enligt 101 kap. 26 – 27 §§ socialförsäkringsbalken, i nuläget 7 500 kr per månad för den som är ogift, så länge avgiften inte överstiger kommunens självkostnad.

Kommentar: Ingen förändring från idag även om den föreslagna beräkningsgrunden som sådan är ny.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Barn utan vårdbehov i familjehem eller HVB m.m.

Barn och ungdomar som exempelvis på grund av föräldrars sjukdom eller liknande inte kan bo i det egna hemmet kan istället behöva bo i exempelvis ett familjehem eller på en institution, utan att något vårdbehov kan sägas föreligga. I dessa fall kan avgift tas ut av föräldrarna.

Förslag: Avgiften föreslås motsvara det som gäller barn som vårdas i ett annat hem än det egna enligt 8 kap. 1 § andra stycket SoL nedan.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Familjehem för vuxna

Placering av vuxna i familjehem är som utgångspunkt av behandlingskaraktär. Så småningom kan vården komma att övergå till ett mera renodlat boende medan möjligheten till biståndet av någon anledning finns kvar. Den enskilde kan i dessa fall exempelvis bo kvar i familjehemmet men ha ett arbete som ersätts med marknadsmässig lön.

Förslag: Avgiften föreslås uppgå till kommunens egen kostnad för placeringen så länge den enskilde förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader, så kallat förbehållsbelopp, beräknat enligt 8 kap. 7 § SoL.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Skyddat boende

Det saknas definition av skyddat boende i socialtjänstlagen. Bistånd till placering på ett sådant boende anses utgöra en stöd- och hjälpinsats utan behandlingskaraktär, vilket medför att inkomstprövning inte ska göras men där rätt att ta ut avgift föreligger. Flera kommuner tar ut en sådan avgift. Ett avgiftsuttag hade kunnat leda till att enskilda med stort behov av skyddat boende, till följd av ekonomiska överväganden, väljer att avstå från att vända sig till socialtjänsten för att få rätt hjälp och stöd.

Förslag: Ingen avgift föreslås.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Barn som vårdas i ett annat hem än det egna

Enligt 8 kap. 1 § andra stycket SoL har föräldrar till barn som genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna skyldighet att bidra till kommunens kostnader.

Bestämmelser för föräldrarnas ersättningsskyldighet finns i 6 kap. 2 – 4 §§ socialtjänstförordningen. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga vad som motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken.

Eftersom såväl betalningsskyldigheten som beräkningsgrunderna framgår av lag och förordning är det tveksamt om avgiften behöver fastställas särskilt. För tydlighetens skull tas förälders ersättningsskyldighet upp i ärendet.

Förslag: Avgiften motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken, i nuläget 1673 kr för barn upp till 11 år, 1823 kr för barn mellan 11 - 15 år och 2223 kr för barn över 15 år.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Hantering av utebliven betalning av avgift enligt 8 kap. 1 § SoL och möjlighet att helt eller delvis efterge ersättningsskyldigheten

Sättet och tiden för betalning av avgiften bör regelmässigt prövas i samråd med den ersättningsskyldige och med beaktande av dennes betalningsförmåga. Det kan t.ex. finnas anledning att dela upp betalningen under en längre tid. Krav ska således föregås av en bedömning av den enskildes ekonomiska förhållanden.

Det finns ingen juridisk möjlighet att genom exempelvis betalningsföreläggande eller inkasso få in avgifter som fastställts med stöd av 8 kap. 1 § första och andra styckena SoL men inte betalats.

Om den enskilde inte frivilligt betalar ska nämnden i stället väcka talan om ersättning hos förvaltningsrätten enligt 9 kap. 3 § SoL. En sådan talan ska väckas inom tre år från det kommunens kostnader uppkom. Domstolen får inte bifalla en ersättningstalan om den ersättningsskyldige genom att återbetala hela eller delar av kostnaden kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt eller annars synnerliga skäl talar mot det.

Alternativet till att väcka en sådan talan är att socialnämnden, helt eller delvis, efterger ersättningsskyldigheten enligt 9 kap. 4 § SoL.

Om det redan vid biståndets beviljande står klart att den ersättningsskyldige saknar och kommer att sakna

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

betalningsmöjlighet, kan avgiften redan vid detta tillfälle sättas ner helt eller delvis utifrån effektivitetshänsyn för kommunen.

Avgifter enligt 8 kap. 2 § SoL

Nedan redogörs för avgifter som föreslås att tas ut med stöd av 8 kap. 2 § SoL, liksom för avgifter som bedöms möjliga men inte lämpliga att tas ut. Eventuell förändring jämfört med idag framgår av kommentaren.

Av 8 kap. 2 § SoL framgår följande:

Kommunen får enligt grunder som kommunen bestämmer ta ut skäligen avgifter som inte överstiger kommunens självkostnader i följande fall:

- 1. familjerådgivning,*
- 2. verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär,*
- 3. föräldrautbildning inför adoption,*
- 4. hemtjänst,*
- 5. dagverksamhet,*
- 6. bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken, och*
- 7. annan liknande social tjänst.*

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3–9 §§

Vissa av tjänsterna ovan förekommer inte i socialnämndens verksamhet. Avgifter för tjänster som förekommer i båda socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens verksamhet föreslås i möjlig mån vara lika.

Familjerådgivning

Förslag: För familjerådgivningssamtal för invånare i Lunds kommun föreslås en avgift på 300 kr per samtal.

Kommentar: Ingen förändring från idag. Avgiften för familjerådgivningssamtal bedöms vara på en lämplig nivå. Socialnämnden erbjuder även familjerådgivning för invånare i andra kommuner. Avgiften för dessa regleras genom samverkansavtal med respektive kommun.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär

I 5 kap. 1 § SoL ges allmänna, målinriktade bestämmelser för socialnämndens ansvar för barn och unga såsom att nämnden ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa. Socialnämnden bedriver flera stödgrupper för barn och unga som är av förebyggande snarare än behandlande karaktär. Som exempel kan nämnas Flaskposten som vänder sig till barn där någon närstående har missbruksproblematik och Gungbrädan som vänder sig till barn vars föräldrar har separerat. Även om det finns möjlighet att ta ut avgifter för verksamheterna föreslår socialförvaltningen att så inte görs då det är av intresse att så många berörda barn som möjligt kan delta och en avgift bedöms motverka detta syfte.

Förslag: Ingen avgift föreslås.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Föräldrautbildning inför adoption

Den eller de som för första gången önskar adoptera ett barn från ett annat land är enligt 6 kap 12 § SoL skyldiga att gå en föräldrautbildning. Syftet med utbildningen är att de som vill adoptera ska få kunskap och insikt om adopterade barn och deras behov. Föräldrautbildning inför adoption erbjuds inte av socialnämnden utan personerna hänvisas till utbildningar som anordnas av studieförbund.

Hemtjänst

Hemtjänst förekommer inte i socialnämndens verksamhet.

Dagverksamhet

Enligt 3 kap. 6 § SoL bör socialnämnden genom bland annat dagverksamhet underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra. Bestämmelsen ger uttryck för normaliseringsprincipen det vill säga samhällets insatser för att stödja människornas strävan efter att så långt möjligt kunna leva som andra. Kommunens ansvar omfattar exempelvis verksamhet för sysselsättning, gemenskap och rehabilitering. Vård- och omsorgsnämnden i Lunds kommun tar inte ut några avgifter för dagverksamhet för personer med psykiskt funktionshinder. Det

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

bedöms därför motiverat att detsamma gäller för motsvarande målgrupp inom socialnämndens verksamhet.

Förslag: Ingen avgift föreslås.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken

Enligt 5 kap. 7 § tredje stycket SoL ska kommunen inrätta bostäder med särskild service för personer som till följd av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och som till följd av sådana svårigheter behöver ett boende. För socialnämndens vidkommande är det grupp- eller servicebostad för vuxna personer med psykiska funktionsnedsättningar som kommer i fråga. Kommunens egna bostäder omfattas som regel av 12 kap. jordabalken, ofta kallad hyreslagen. Det föreligger alltså ett hyresförhållande mellan kommunen och den enskilde varför det är inte är aktuellt att ta ut avgift.

Vid exempelvis extern placering föreligger inget hyresförhållande och kommunen behöver då ta ut en avgift i stället för hyra av den enskilde. Den enskildes avgift för boendet får enligt 8 kap. 5 § andra punkten SoL uppgå till högst en tolfteedel av 0,5539 prisbasbelopp per månad, i nuläget 2 229 kr. Avgiften får enligt 8 kap. 6 § SoL inte heller uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader, så kallat förbehållsbelopp. När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Förslag: Avgiften föreslås, med den begränsning som framgår av 8 kap. 6 § SoL, uppgå den högsta tillåtna avgiften enligt 8 kap. 5 § andra punkten SoL så länge inte avgiften överstiger kommunens självkostnad.

Kommentar: Ingen förändring från idag. Avgifter för kost och förbrukningsvaror tillkommer, se nedan.

Annan liknande social tjänst

Det specificeras inte någonstans vilka sociala tjänster som avses i punkten. Socialförvaltningen har identifierat vissa tjänster som får anses inrymmas i begreppet.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Omvårdnadsavgift

Det bedöms tillåtet att ta ut en avgift för service- och omvårdnad samt interna hälso- och sjukvårdsinsatser från enskilda som har boendeinsatser i särskilt boende enligt socialtjänstlagen. Socialnämndens målgrupp har inte samma behov av hälso- och sjukvårdsinsatser som vård- och omsorgsnämndens målgrupper med bistånd enligt SoL, varför ett avgiftsuttag inte bedöms motiverat.

Förslag: Ingen avgift föreslås.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Boendestöd

Boendestöd får anses utgöra en sådan annan social tjänst som möjliggör avgiftsuttag enligt 8 kap. 2 § sjunde punkten SoL. De flesta av landets kommuner har valt att inte ta ut en avgift.

Att inte avgiftsbelägga insatsen kan bland annat motiveras genom boendestödets behandlande och återhämtningsinriktade karaktär, vilket är väsensskilt från exempelvis hemtjänst. Vidare finns det när frågan har studerats betydande oro att ett avgiftsuttag skulle leda till att brukare med stort behov av boendestöd väljer att avstå från insatsen till följd av ekonomiska överväganden.

Det bör i sammanhanget även noteras att de generella ekonomiska förutsättningarna i målgruppen medför att nödvändigt avgiftsutrymme i en stor andel fall saknas, vilket innebär att ett eventuellt avgiftsuttag inte skulle innebära några betydande intäktsökningar för kommunen.

Förslag: Ingen avgift föreslås.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Kontaktperson

Det är möjligt att ta ut avgift för kontaktperson beviljad med stöd av socialtjänstlagen. Om insatsen istället är beviljad med stöd av lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, är avgiftsuttag inte möjligt. Utifrån att insatserna i möjligaste mån bör behandlas lika föreslås inte beviljad kontaktperson enligt SoL medföra avgift.

Förslag: Ingen avgift föreslås.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Avgift för bostad med särskild service enligt LSS

Socialnämnden fullgör insatsen bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna enligt 9 § nionde punkten lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, för personer med psykiska funktionshinder som omfattas av personkretsen i 1 § tredje punkten LSS.

Kommunen får enligt 19 § LSS ta ut skäliga avgifter för bland annat bostad av brukare som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Avgiften har hittills fastställts utifrån bostadens bruksvärde, dvs samma beräkningsgrund som för fastställande av hyra enligt 12 kap. jordabalken. För detta ändamål finns en framtagen rutin som bedöms fungera väl.

Förslag: Avgiften föreslås fastställas utifrån bostadens bruksvärde så länge bruksvärdet inte överstiger kommunens självkostnad.

Kommentar: Ingen förändring från idag.

Avgift för kost och förbrukningsvaror

Det är tillåtet för en kommun att ta ut en separat avgift för kost och annat som tillhandahålls i anslutning till en insats enligt SoL och LSS om dessa inte utgör en del av insatsen som kommunen är skyldig att utföra. Som framgår av rättsfallet HFD 2012 ref. 36 tas avgiften ut med stöd av 2 kap. 5 § KL det vill säga att kommuner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. En rätt för en kommun att ta ut en sådan avgift förutsätter att grunden för avgiftsuttaget har fastställts i enlighet med vad som föreskrivs i KL. Eftersom avgift för kost och förbrukningsvaror tas ut även av vård- och omsorgsnämnden bedöms det angeläget att avgiftsuttagen inom socialnämndens verksamheter beräknas på motsvarande sätt.

Förslag: Avgiften för kost och förbrukningsvaror föreslås motsvara de som tas ut enligt vård- och omsorgsnämndens "Avgifter jämte tillämpningsregler inom äldre- och handikappomsorg".

Kommentar: Ingen förändring från idag även om den föreslagna beräkningsgrunden som sådan är ny.

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

Ersättning för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning

Av 18 kap. 2 § ärvdabalken (1958:637) framgår följande:

Till dess att egendomen har tagits om hand av samtliga dödsbodelägare eller av den som i annat fall har att förvalta boet, skall egendomen, om den ej står under vård av förmyndare, syssloman eller annan, vårdas av delägare som sammanbodde med den avlidne eller annars kan ta hand om egendomen. Den som har tagit hand om egendomen skall genast underrätta övriga delägare om dödsfallet och, om det behövs god man för någon delägare, göra anmälan hos överförmyndaren enligt 11 kap. föräldrabalken. Vad som har sagts om delägare gäller också efterlevande make som inte är delägare.

Finns det inte någon som sålunda tar hand om den dödes egendom, skall medlem av hushållet som den döde tillhörde, hyresvärd eller annan som är närmast till det ta hand om egendomen samt tillkalla delägare eller anmäla dödsfallet till socialnämnden. Då anmälan skett eller förhållandet på annat sätt blir känt, skall socialnämnden, om det behövs, göra vad som enligt första stycket åligger delägare. För kostnaderna med anledning av detta har kommunen rätt till ersättning av boet.

Socialnämnden har i sitt reglemente fått uppdrag att fullgöra kommunens ansvar 5 kap. 2 § begravningslagen (1990:1144):

Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet.

Socialnämnden ska alltså i vissa fall förvalta dödsbon provisoriskt och ordna gravsättning. Socialnämnden har då också rätt till ersättning från dödsboet för kostnaderna. Kommunfullmäktige ska fastställa grunderna för en sådan ersättningsnivå utifrån självkostnadsprincipen. Kommunens kostnader kan delas in i dels handläggningskostnader, dels för direkta utlägg, exempelvis kostnader för tolk och översättning av handlingar.

Vid beräkning av handläggningskostnader anser Sveriges kommuner och regioner att timavgiften för handläggning på miljö- och plan- och byggområdena kan tjäna som förlaga. Socialförvaltningen föreslår därför att timavgiften ska motsvara den som miljönämnden tar ut för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Förslag: Kommunen tar ut ersättning av dödsbo för sina kostnader för provisorisk dödsboförvaltning respektive för gravsättning. För faktiskt nedlagd handläggningstid är timavgiften samma som den som miljönämnden tar ut för prövning och tillsyn inom miljöbalkens

2022-04-01

Diarienummer

SO 2022/0097

område. Avgift tas ut för varje halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme tas ingen timavgift ut.

Därutöver tas ersättning ut för direkta utlägg som kommunen haft för att utföra sitt uppdrag.

Kommentar: Ersättning för provisorisk dödsboförvaltning respektive gravsättning har inte tidigare tagit ut i Lunds kommun, vilket alltså föreslås införas.

Beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningen.

Barnets bästa

Ärendet berör indirekt barn, bland annat genom att avgifter tas ut från vårdnadshavare. Barnet påverkas dock förutom i undantagsfall inte av avgiftsuttaget.

Ekonomiska konsekvenser

Med undantag för avgifter för provisorisk dödsboförvaltning och för gravsättning bedöms inte förslaget medföra några ekonomiska konsekvenser av betydelse. Införande av avgifter för provisorisk dödsboförvaltning och för gravsättning beräknas medföra en intäkt på cirka 200 000 kr årligen.

Annika Pettersson
socialdirektör

Johan Larsson Boström
utvecklingschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunfullmäktige